

Tid Torsdagen den 25 maj 2023, kl.16:00-16:50
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justerat Onsdagen den 7 juni 2023 §§ 1-73
Anslaget Fredagen den 9 juni 2023 §§ 1-73

Jan Valeskog

Jonas Naddebo

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Jan Valeskog (S), ordföranden
Jonas Naddebo (C), vice ordföranden

Per Strängberg (S)
Maria Mustonen (V)
Aidin Zandian (V)
Cecilia Obermüller (MP)
Johan Nilsson (M)
Annika Elmlund (M)
Björn Ljung (L) §§ 1-62, 64-73

Tjänstgörande ersättare:

Joel Stade (S)	För Maria-Elsa Salvo (S)
Katrin Nyström (S)	För Ulrika Palm (S)
Henrik Virro (M)	För Kristina Lutz (M)
Mats Johnsson (SD)	För Julian Kroon (SD)
Christer H Sjöblom (M) § 63	För Björn Ljung (L)

Ersättare:

Robert Fischer (S)
Emilia Wikström Melin (S)
Sara Stenudd (V)
Jonas Darai (V)
Oscar Gullberg (MP)
Christer H Sjöblom (M) §§ 1-62, 64-73
Mikael Blomstrand (C)
Mikael Valier (KD)

Tjänstemän:

Dessutom närvarade tillförordnade stadsbyggnadsdirektören Monika Joelsson, Mikael Andersson Ståhl, Julia Björklund, Torleif Falk, Torkel Kjellman, Arja Lindholm, Anja Linna §§ 1-2, Martin Schröder, Karin Stenqvist §§ 1-2, Helén Taubert, nämndsekreterare Fabian Lind och Sara Högne, borgarrådssekreterarna Adam Valli Löfgren, Sixten Svanberg och Helena Andersson samt personalrepresentant Luis Lopez §§ 1-7.

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

§ 22**Program för Vinsta-Johannelund, Vinsta, Vällingby,**
Dnr 2019-12309-53**Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till program.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 21 april 2023.
Bil § 22

Tjänsteutlåtandet avser godkännande av program för Vinsta-Johannelund i stadsdelarna Vinsta och Vällingby.

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Mats Johnsson (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar i första hand att återremittera ärendet, i andra hand att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Stadsutvecklingsområdet Vinsta-Johannelund är ett omfattande stadsutvecklingsprojekt i västra Stockholm. Planområdet omfattar ca 70 hektar mark som i dag innehåller Vinsta industriområde, några mindre skogsområden och Johannelundstoppen – en 40 meter hög deponikulle av miljonprogrammets sten- och schaktmassor.

På stadsbyggnadsnämndens möte den 25 maj ska beslut fattas om förslag till program för Vinsta-Johannelund. Programförslaget syftar till att omvandla området till blandstad med 3 500–4 000 bostäder och 3 000 arbetsplatser, med en brokig kvartersstruktur, mycket på grund av att “kultuhistoriskt värdefulla” kontorslådor från 50- och 60-talet ska bevaras.

Den typ av stadsutveckling som föreslås i Vinsta-Johannelund med stadskvarter bygger på höga förhoppning. “Levande gatumiljö”, “levande bottenvåningar” och “levande kvarter” nämns i programmet men liknande stadsutvecklingsprojekt i Stockholms ytterförorter talar tyvärr om motsatsen. Enskilda

stadskvarter som öar i förorterna ger ofta endast ytterligare trånga, mörka och döda sovstäder, liksom de senare miljonprogramsområdena.

Det talas ofta om Stockholms bostadsbrist och behovet av att bygga så många lägenheter som möjligt. Mer sällan talas det om Stockholms utflyttning och vad Stockholms stad har misslyckats med att erbjuda dessa människor som ofta är mitt i livet och ger gott skatteunderlag. Vittnesmålen handlar om dyra och oattraktiva bostäder, och en önskan om att få plats och ha trädgård.

2021 byggdes 4 515 lägenheter i Stockholms stad men endast 88 småhus, samtidigt som tre av fyra svenskar vill bo i ett eget hus. Om Stockholms stad vill utgöra en attraktiv kommun för fler som betalar skatt och sköter sig så behöver boendemixen av nyproduktion bli en annan.

Egnahemsrörelsens genombrott i Stockholms stads bostadspolitik under första halvan av 1900-talet gav fram till 1975 ca 8 000 självbyggda villor och med dessa mängder av enormt uppskattade och trivsamma förorter. Dessa från början enkla bosättningar värderas i dag högt med kvadratmeterpriser i nivå med innerstadens lägenheter.

Sverigedemokraterna vill återväcka denna syn på Stockholms stadsutveckling genom en radikal ändring av programmet för Vinsta-Johannelund. I stället för tät modernistisk stad vi vill se att området delas in i tomträtter om 300–500 kvadratmeter och bebyggs med hus efter Gustaf Petterssons typhusmodell för 20-talets Gamla Enskede i olika fasadutföranden. Detta innebär att området ges omkring 500 egnahemshus i stället för uppåt 4 000 lägenheter.

Förtur till en tomt ska ges villkorat att det finns barn i familjen samt att familjen är skriven i Stockholms stad. Individer som erhåller tomträtt avropar, detaljutformar och betalar typhuset till upphandlad tillverkare.

Befintliga äldre skogsområden bevaras så långt som möjligt medan industrifastigheterna rivs. Områdets ges tydlig centumbildning av lägre flerbostadshus med verksamhet i bottenvåningarna, likt Brommatorgen i Nockeby och Ålsten. Staden ska förhandla med befintliga tomträttsinnehavare om att överta deras tomträtt genom utköp, alternativt byte mot annan lämplig mark.

Sedan miljonprogrammet har det inte byggts med andra ledord än att skapa så många bostäder som möjligt. Försök inte lura i oss någonting annat. Spritt i Stockholms stad hopar sig de dyrköpte läxorna efter desperat exploatering, dålig

stadsplanering och fula otrivsamma miljöer. Det är dags att vända den trenden. De eviga protesterna mot ny bebyggelse i Stockholm handlar inte om att människor är principiellt negativt inställda till byggnation och utveckling, utan om att det som byggs, med få undantag, är otrivsamt, fult och sämre än området eller platsens tidigare funktion och användningsområde. Det är hög tid att prova på någonting annat – att bygga någonting som är trivsamt, vackert och bättre än det som är. Stockholm kan växa utan att bli sämre.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Johan Nilsson m.fl. (M) och Björn Ljung (L).

Reservation

Mats Johnsson (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss och sitt förslag.

Särskilt uttalande

Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det är mycket positivt att Vinsta-Johannelund i och med detta program kan omvandlas från verksamhetsområde till blandstad med 3500 till 4000 bostäder och cirka 3000 arbetsplatser. Därtill planeras för skola, förskolor samt torg, parker och grönområden. Programmet innebär en bra avvägning mellan att bevara och utveckla befintlig bebyggelse samtidigt som en ny stadsdel och struktur kan tillskapas. Som en del av det fortsatta arbetet är det viktigt att intensifiera samtalen med regionen för att säkerställa en god kollektivtrafikförsörjning till området, exempelvis genom en kapacitetsstark bussterminal inom området.

Det är viktigt att områdets planering utgår ifrån en grund om hållbar mobilitet och att kommande planprocesser utgår ifrån principen om gröna p-tal. Området kommer byggas ut under flera år framöver och det är viktigt att bejaka möjlighet till inrättande av innovativa och klimatsmarta mobilitetslösningar samt säkerställa att man skapar en levande stadsdel även under byggfasen av området.

Gällande specifik gränsdragning och utformning av bland annat skolgård och parkmark så behöver detta studeras närmare som en del av kommande detaljplaneprocesser. Området längs Skattegårdsvägen behöver i den vidare planering ta hänsyn till gröna samband och säkerställa att dessa inte bryts.

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Björn Ljung (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vi välkomnar programmets syfte att omvandla Vinsta-Johannelund från verksamhetsområde till innehållsrik och karaktärsfull blandstad med både bostäder och arbetsplatser. Det är viktigt ta vara på de möjligheter som finns att omvandla hårdgjord och redan ianspråktagen mark för ny stadsbebyggelse. Med sitt tunnelbanenära läge har Vinsta stor potential för stadsutveckling med lokalt stadsdelscentrum, skolor och service.

Däremot ser vi med oro på den barriärverkan som den pågående utbyggnaden av Förbifart Stockholm skapar kring området. Programområdet riskerar bli en enklav omgärdad av tungt trafikerade motorleder. Redan nu ser vi att kopplingarna för gång- och cykeltrafikanter försämrats rejält. Cyklister som ska korsa Bergslagsvägen har letts om i en labyrinth av långa omvägar, branta ramper och hårnålskurvor. Kontoret skriver att ”delar av Bergslagsvägen kan på sikt utvecklas som ett urbant stråk med ny bebyggelse”, men Trafikverkets planer för vägen omöjliggör denna utveckling. En överdäckning av Bergslagsvägen bör därför utredas. För att minska Lövstavägens barriärverkan behövs även förstärkta kopplingar för gång- och cykeltrafik mot Hässelby gård.

Även inom planområdet bör gatustrukturen utvecklas med stråk som i första hand tillgodoser gång- och cykeltrafik med tydliga och trygga cykelbanor eller renodlade cykelgator, speciellt i anslutning till skolan. Programmet syftar till att skapa förutsättningar för byten inom kollektivtrafiken, men för att uppmuntra hållbart resande är det viktigt att även omstigning till och från cykel erbjuds och att det finns bra kopplingar mellan bytespunkten och cykelnätet. Att placera en bussterminal i bästa centrumläge kan inte anses vara optimal markanvändning. Platsen utanför tunnelbanestationen bör i stället utformas som en trivsam entré till området med torgtor, service och mötesplatser.

Söder om tunnelbanan föreslås nya kvarter som ”kan innehålla en målpunkt som t.ex. kulturhus eller idrottshall”. Vi oroas över synen på kultur och idrott som varandra uteslutande. Platser för kultur bör inordnas tidigt i

stadsplaneringen i enlighet med det kulturstrategiska programmet. Behovet av nya idrottsanläggningar i Hässelby-Vällingby är stort då antalet barn och unga i ålder 7-20 väntas öka i stadsdelen. Enligt idrottsförvaltningens beräkningar behövs bland annat nio idrottshallar och fem konstgräsplaner skapas i Västerort fram till 2030. Ambitionen för Vinsta-Johannelund måste vara en levande och attraktiv stadsdel, med aktiva platser och rum för såväl idrott som kultur.

Ersättaryttrande

Mikael Valier (KD) instämmer i särskilt uttalande från vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Björn Ljung (L).